

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 200958 18 Рев
Бања Лука, 16.05.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тица, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља З.В. из Б.Л., Улица ..., против тужене РС коју заступа заступник по закону Правобранилаштво Републике Српске, Сједиште замјеника Бања Лука, ради накнаде штете, вриједност спора 166.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 200958 17 Гж од 22.02.2018. године, на сједници одржаној дана 16.05.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 200958 14 П од 11.08.2017. године одбијен је захтјев тужитеља да се тужена обавезе да му, на име накнаде штете за изгубљену зараду коју би тужитељ остварио према редовном току ствари у радном односу код послодавца, С. В. РС у периоду од 01.01.2002. године до 30.05.2015. године, исплати износ од 166.000,00 КМ, са законском затезном каматом у износу од 145.000,00 КМ. Тужитељ је обавезан да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 4.900,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 200958 17 Гж од 22.02.2018. године, жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој правној ствари је захтјев тужитеља за исплату изгубљене зараде за временски период од 01.01.2002. до 30.05.2015. године у износу од 166.000,00 КМ и захтјев за исплату капитализиране камате у износу од 145.000,00 КМ.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да је тужитељ Рјешењем С. В. РС (у даљем тексту: С.) број 0/1-2129/01

од 29.06.2001. године, распоређен на послове самосталног стручног сарадника за опште послове у Одјељењу за ... у П. (до тада је био распоређен на пословима самосталног стручног сарадника за односе са јавношћу у С.); да је тужитељ предметно рјешење добијао приговором, који је тужена одбила рјешењем од 05.07.2001. године; да је тужитељ обављао предметне послове (рад на П.) 15, 16. и 17.07.2001. године; да се 18.07.2001. године вратио у Б.Л. и да од 19.07.2001. године није одлазио на посао (ово из разлога што му није био обезбијеђен адекватан одвојени живот); да је тужена својим дописом од 06.08.2001. године (који је тужитељ запримио 08.08.2001. године) обавијестила тужитеља да му је обезбиједила смјештај и признала трошкове за исхрану у износу од 250,00 КМ мјесечно, с позивом да настави са радом, што је тужитељ одбио под изговором да му износ од 250,00 КМ на име трошкова исхране није довољан; да је тужена покренула дисциплински поступак против тужитеља због учињене теже повреде радне обавезе и дужности-недолазак на посао три радна дана узастопно, односно недолазак на посао почевши од 01.08.2001. године па надаље; да му је наконведеног дисциплинског поступка престао радни однос одлуком број 0/01/2773/01 од 23.11.2001. године; да је тужитељ водио судски спор ради поништења рјешења о распореду код Основног суда у Бањој Луци под бројем РС-537/01, у којем је правноснажном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-06-000229 од 12.09.2006. године пресуђено на начин да су рјешења тужене од 27.06. и 05.07.2001. године незаконита у дијелу у којем је одређена дужина распореда преко шест мјесеци, а одбијен захтјев тужитеља да се рјешења тужене пониште у преосталом дијелу и захтјев за накнаду нематеријалне штете, на име претрпљених душевних болова и страха у износу од 15.000,00 КМ; да је Врховни суд Републике Српске пресудом број 118-0-Рев-06-001140 од 29.12.2008. године, ревизију тужитеља против означене другостепене пресуду одбио; да је тужитељ покренуо судски поступак у којем је тражио поништење рјешења С. којим му је престао радни однос због учињене повреде радне обавезе који је вођен код Основног суда у Бањој Луци под пословним бројем РС 19/02 у којем је донесена пресуда дана 05.06.2006. године којом су поништене одлуке С. и наложена успостава радноправне реинтеграције тужитеља у виду враћања на рад и исплате штете у виду изгубљене зараде из разлога што су наступиле посљедице застареле вођења дисциплинског поступка; да је пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-06-000 590 од 13.10.2006. године жалба тужене одбијена и у овом дијелу првостепена пресуда потврђена; да је рјешењем Врховног суда Републике Српске број 118-0-Рев-000311 од 28.08.2009. године другостепена пресуда укинута и предмет враћен на поновни поступак; да је рјешењем Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-09-000 116 од 19.10.2009. године пресуда Основног суда у Бањој Луци број РС 19/02 од 05.06.2006. године укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак; да је у поновном поступку првостепени суд донио пресуду број 71 0 П 084053 09 П од 30.12.2010. године којом су одлуке тужене о престанку радног односа поништене и тужитељу досуђена изгубљена зарада за временски период од 01.01.2002. године па до 30.06.2011. године; да је истом пресудом у дијелу којим је тужитељ захтијевао накнаду нематеријалне штете одбачена тужба; да је Окружни суд у Бањој Луци пресудом број 71 0 П 084053 11 Гж од 14.10.2011. године жалбу тужене уважио и предметну првостепену пресуду преиначио тако што је одбио захтјев тужитеља да се пониште одлуке тужене о престанку радног односа и захтјев за исплату изгубљене зараде у горе наведеном периоду; да је истом пресудом у дијелу којим је тужба одбачена, а којом је тужитељ захтијевао накнаду нематеријалне штете првостепена пресуда укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак; да је пресудом Врховног суда Републике Српске број 71 0 П 084053 12 Рев дана 08.11.2012. године ревизија тужитеља одбијена; да је извођењем доказа вјештачењем по вјештаку економске струке М.Л. утврђена висина потраживања тужитеља у виду

изгубљене зараде за временски период почев од 01.01.2002. године па до 30.05.2015. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је неоснован приговор тужене о пресуђеној ствари јер не постоји идентитет чињеничног и правног основа, који се у предметној правној ствари темељи на незаконитом раду судова, у односу на поменуте друге двије парнице које је тужитељ водио; да захтјев тужитеља није застарио; да је захтјев тужитеља неоснован јер исти није доказао кривицу на страни тужене због незаконитог рада суда, па позивом на одредбе члана 154, 155. и 376. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број: 29/78, 39/85, 45/86, 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“, број: 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04-у даљем тексту ЗОО), првостепени суд је судио тако што захтјев тужитеља у цјелости одбио.

Одлучујући о жалби тужитеља, налазећи да се с обзиром на положај, овлаштења и надлежност судова, изражавање правног схватања и примјена материјалног и процесног права, не може подвести под незаконито и неправилно поступање у смислу одредбе члана 172. ЗОО, другостепени суд је закључио да је првостепеном пресудом захтјев тужитеља правилно одбијен. Сагласно томе, изјављену жалбу је одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Захтјев тужитеља у овој парници је утемељен на тврдњама да су судови незаконито и неправилно поступали у претходне двије парнице, по тужби тужитеља против исте тужене, ради поништења одлуке о распореду и поништења одлуке о престанку радног односа.

Сагласно одредби члана 17. Устава Републике Српске свако има право на накнаду штете коју му незаконитим или неправилним радом причини службено лице или државни орган или организација која врши јавна овлаштења у складу са законом.

Према одредби члана 172. став 1. ЗОО правно лице одговара за штету коју његов орган пропузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. У овој законској одредби је садржан основ за одговорност државе односно ентитета за штету због незаконитог или неправилног рада суда.

Када је у питању одговорност за штету која је посљедица незаконитог или неправилног рада суда, односно судије, треба имати у виду да су у питању два интереса која се посебно штите. Један је право странке, конкретно право на накнаду штете у случају незаконитог и неправилног рада суда, односно судије у вршењу судијске функције, а други је право судије на правно мишљење и правно схватање у поступку за које не може одговарати. Стога погрешно правно тумачење законске норме или примјена неодговарајуће законске норме у поступању суда у оквиру његових законских овлаштења се не може сматрати незаконитим и неправилним радом суда. С обзиром на положај, овлаштења и надлежности судова и судија у поступку, изражавање правног схватања, те примјена материјалног или процесног права у конкретном поступку, се не може у сваком случају подвести под незаконито или неправилно поступање, као претпоставку одговорности за насталу штету. У противном судије не би могле самостално и независно обављати своју дужност, без страха за изражено правно схватање и примјену права. При томе, треба имати у виду да правилност и законитост

поступања суда подлијеже контроли, испитивању, у законом прописаној процедури, по редовним и ванредним правним лијековима.

Из тих разлога, одговорност за штету коју нанесе судија у вршењу судијске функције, незаконитим или неправилним радом према странци у поступку, је специфична врста одговорности, па се одговорност државе односно ентитета за штету трећим лицима, не може цијенити искључиво према објективном критеријуму, јер је то противно основном принципу независности и самосталности судова. Стога се неправилним радом суда може сматрати само оно поступање судије које је супротно општим правним начелима и правилима струке, односно када се ради о погрешној примјени правне норме која је потпуно јасна, која не захтјева посебно тумачење и у чијој примјени није било никаквих дилема у судској пракси. Ово јесте субјективни елемент одговорности, али се не везује за постојање воље или пристанка да се нанесе штета трећем лицу, него за процјену „тежине“ повреде, одступања од очекиваног поступања сваког другог, просјечног судије, чији узроци могу бити различити, али немају објективно прихватљиво оправдање.

У конкретном случају, тужитељ изведеним доказима није доказао да се ради о таквом поступању судије које би довело до одговорности тужене.

Наиме, тужитељ је водио судски спор ради поништења рјешења о распореду код Основног суда у Бањој Луци под бројем РС-537/01, у којем је правоснажном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-06-000229 од 12.09.2006. године пресуђено на начин да су рјешења тужене од 27.06. и 05.07.2001. године незаконита у дијелу у којем је одређена дужина распореда преко шест мјесеци, а одбијен захтјев тужитеља да се рјешења тужене пониште у преосталом дијелу и захтјев за накнаду нематеријалне штете, на име претрпљених душевних болова и страха у износу од 15.000,00 КМ. Поред тога, тужитељ је водио судски спор ради поништења одлуке о престанку радног односа, који је правоснажно окончан пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 084053 11 Гж од 14.10.2011. године којом је жалба тужене усвојена и првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен захтјев тужитеља да се пониште одлуке тужене о престанку радног односа и захтјев за исплату изгубљене зараде у горе наведеном периоду. Према томе, обе наведене парнице су правоснажно окончане тако што је одбијен захтјев тужитеља за поништење рјешења о распореду (осим у дијелу у којем је одређена дужина распореда преко шест мјесеци), те је одбијен и захтјев за поништење одлуке о престанку радног односа.

Правилност и законитост наведених пресуда се могла испитивати само у тим парницама, у поступку по ванредним правним лијековима (у оба предмета ревизије тужитеља су одбијене).

У овој парници суд је везан материјалном правоснажношћу пресуда које су донесене у наведеним другим парницама, те се сматра да је истинито оно што је утврђено у правоснажној пресуди, односно да постоји или не постоји право или правни однос који су у њој утврђени. Стога у овој парници суд не може утврђивати да ли су незаконите пресуде из претходних парница, па да ли се тиме ради о незаконитом раду суда, већ се има узети да су исте правилне и законите и да је истинито утврђење из претходне правоснажне пресуде – да је тужитељу код тужене законито престао радни однос.

Тиме није доказано да се ради о незаконитом и неправилном раду суда, које би довело до одговорности тужене за тражену штету, у смислу одредбе члана 172. ЗОО, па нису основани наводи ревидента којима се опширно интерпретирају поступци у претходне двије парнице, уз понављање тврдњи да су судови у тим парницама поступали незаконито.

Нису основани ни ревизиони наводи да у побијаној пресуди нису образложени жалбени наводи, јер је другостепени суд суштински дао одговоре на жалбене наводе тужитеља.

Како је, према већ реченом, суд везан материјалном правоснажношћу пресуде из претходних парница, те у овој парници не може утврђивати да ли су незаконите правоснажне пресуде донесене у претходним парницама, то супротно ревизионим наводима, није било сметње да у доношењу побијане пресуде учествује судија Невенка Митрић (која је учествовала и у доношењу пресуде Округног суда у Бањој Луци број 71 0 П 084053 11 Гж од 14.10.2011. године). Наведено и код тога да су чињенице на којима је утемељен захтјев, сам тужбени захтјев и правни основ у предметној парници разликује од навода тужбе, тужбеног захтјева и правног основа из означене претходне парнице.

Сагласно изложеном, ревизија тужитеља је одбијена, примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13).

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић